

Antalya Bilim Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (TCE) Durum Tespit Raporu

Rapor Tarihi: 31 Ağustos 2021

Raportör: TÜKD Antalya Şubesi, TCE Proje Ekibi adına Sahil Bozkurt ve Zeynep Uysal

Proje Ekibi: Prof. Dr. Fulya Sarvan, Doç. Dr. Sanem Özer, Sahil Bozkurt, Fulya Erşen, Zeynep Uysal

Raporun Gerekçesi: Bu raporun amacı Türk Kadınlar Birliği (TKB) öncülüğünde yürütülmekte olan AB Projesi çerçevesinde, Türk Üniversiteli Kadınlar Derneği Antalya Şubesi Proje Ekibi tarafından belirlenen toplumsal cinsiyet eşitliği göstergeleri (TCE) açısından Antalya Bilim Üniversitesinin durumunu tespit etmek ve TKB Proje Yürütme Ekibi ile Antalya Bilim Üniversitesi Rektörlüğü'nü bilgilendirmektir.

Raporun Konusu: TKB öncülüğünde yürütülmekte olan AB Projesi'nin izleme çalışması için Antalya Bilim Üniversitesi'nin toplumsal cinsiyet eşitliği politika, eylem planı ve uygulamalarını sorgulamak amacıyla web üzerinden erişilebilir veri derlenmiş, web aracılığıyla ulaşılamayan veriler ise Antalya Bilim Üniversitesi Rektörlüğü'nden talep edilmiştir. *Raporun birinci bölümü* Antalya Bilim Üniversitesi akademik birimleri hakkında web üzerinden erişime açık veriyi değerlendirmektedir. *İkinci bölümde* Antalya Bilim Üniversitesi Rektörlüğüne sunulan bilgi talebi listesinde yeralan 18 adet soruya yanıt olarak iletilen veriler değerlendirilmektedir. Raporun *Sonuç* bölümünde ise iki bölümde sunulan veriler birlikte ele alınmakta ve Antalya Bilim Üniversitesi'nde TCE açısından iyileştirilmesinde yarar görülen konular listelenmektedir.

Raporun Bulguları: Birinci Bölüm (Web Araştırması)

Web üzerinden Antalya Bilim Üniversitesi bünyesinde yeralan fakülte, yüksek okul (YO) ve meslek yüksek okullarında istihdam edilen kadın ve erkek araştırma görevlisi, öğretim görevlisi, doktor öğretim üyesi, doçent ve profesör sayıları araştırılarak derlenmiştir. İlgili öğretim kurumlarının web sayfalarına girilmiş ve akademik personel bilgisini içeren sayfalar incelenmiştir. Tespitler sırasıyla şöyledir:

- 1- Fakültelerde toplam 92 kadın 127 erkek akademisyen görev yapmaktadır. Kadınların erkeklere oranı yüzde 72'dir. YO ve MYO'larında ise 72 kadın akademisyen 55 erkek akademisyen görevlidir. Kadınların erkeklere oranı yüzde 131'dir. Akademik birimlerin toplamında ise 164 kadın ve 182 erkek toplam 346 akademik çalışan

bulunmaktadır. Toplamda kadınların erkeklere oranı yüzde 90'dır. (Not: Bu maddede belirtilen rakamlar üniversite web sayfasından derlenmiştir. Rektörlük tarafından bildirilen akademik personel sayıları ise 173 kadın, 182 erkek olmak üzere toplam 355'tir. Kadın akademisyen sayısında web sayfasına yansımayan 9 kişilik artış olmuş ve kadın akademik personelin erkeklere oranı yüzde 95'e yükselmiştir).

- 2- Fakültelerde istihdam edilen toplam kadın araştırma görevlisi sayısı 16, erkek araştırma görevlisi sayısı 21'dir. Kadın araştırma görevlilerinin erkeklere oranı yüzde 76'dır. Yüksek lisans ve doktora öğrenimi gören öğrencilerin istihdam edildiği araştırma görevliliği süresi çoğunlukla eğitim süresinin dolmasının ve tez savunmasının ardından biter. Araştırma görevlilerinden bilimsel araştırma kadar idari işler de beklenir. Araştırma görevlileri fakülte, YO ve MYO'da iş yükünün önemli bir kısmını yüklenmiş bulunmaktadır. Bu kadroda erkeklerin sayısal üstünlüğü söz konusudur. Akademisyenliğe hazırlık aşaması olan bu kadrodaki eşitlik önemli bir TCE göstergesi olarak dikkate alınmalıdır.
- 3- Fakültelerde istihdam edilen toplam kadın öğretim görevlisi sayısı 18, erkek öğretim görevlisi sayısı 8'dir (E/K oranı %44). Yüksek Okul (YO) ve Meslek Yüksek Okullarında (MYO) ise 27 erkek, 53 kadın öğretim görevlisi istihdam edildiği görülmektedir (E/K oranı %51). Toplamda kadın öğretim görevlisi sayısı 71, erkek öğretim görevlisi sayısı 35'dir. Bu kadroda erkekler aleyhine yaklaşık yarıyarıya bir eşitsizlik söz konusudur (E/K %49).
- 4- Dr. Öğretim Üyesi kadrosundaki kadınların sayıca erkek Dr. Öğretim Üyeleriyle eşitliğe yakın olduğu tespit edilmiştir. Fakülte, YO ve MYO'larda Dr. Öğretim Üyeleri eğitim-öğretim faaliyetlerinin, bilimsel araştırmaların ve idari işlerin sağlıklı yürütülmesi konusunda çok önemli bir iş yükünü kaldırmaktadır. Fakültelerde 37, YO ve MYO'larda 10 kadın Dr. Öğretim Üyesine karşılık, fakültelerde 38, YO ve MYO'larda ise 14 erkek Dr. Öğretim Üyesi bulunmaktadır. Fakülte, YO ve MYO'larda çalışan toplam kadın Dr. Öğretim Üyesi sayısı 47, erkek Dr. Öğretim Üyesi sayısı ise 52'dir. Bu kadroda eşitliğe oldukça yakın bir oran (%90) söz konusudur.
- 5- Doçentlik kadrosundan itibaren erkek öğretim üyelerinin sayıca kadınları epeyce geride bıraktığı tespit edilmiştir. Fakültelerde 7 kadın doçente karşılık 16 erkek doçent bulunmaktadır. YO ve MYO'larda da hiç kadın doçent bulunmazken erkek doçent sayısı 1'dir. Üniversitede toplam 7 kadın doçent ve 17 erkek doçent görev yapmaktadır. Kadın doçentlerin erkek doçentlere oranı yüzde 41'dir.

- 6- Profesörlük kadrosunda kadın öğretim üyeleri sayıca erkek öğretim üyelerinin daha da gerisinde kalmaktadır. Fakültelerde kadın ve erkek profesör sayıları arasındaki makas iyice açılmıştır ve 40 erkek profesöre karşılık 8 kadın profesör bulunmaktadır. YO ve MYO'larda 1 kadın ve 6 erkek profesör görev yapmaktadır. Fakültelerin profesörlük kadrosunda yeralan erkek öğretim üyesi sayısı kadın öğretim üyelerinin beş katıdır. Nitekim akademik birimlerin toplamında da 9 kadın profesöre karşı 46 erkek profesör aynı oranı vermektedir (K/E %20).
- 7- Fakülte, YO ve MYO akademik yöneticilerinin sayılarına bakıldığında kadın öğretim üyelerinin bazı pozisyonlarda yeterince temsil edilmediği, bazı yönetim pozisyonlarında ise kadınların yönetimde sayısal oranlarından yüksek bir oranda temsil edildiği daha karışık bir tablo görülmektedir.

Farklı akademik birim kategorilerine göre incelendiğinde:

7.1. Web sayfası üzerinden verilerine ulaşılabilen fakülteler bazında incelendiğinde akademik yönetici pozisyonlarında kadınların erkeklere oranının dekanlık, fakülte kurulu üyeliği ve bölüm başkanlıklarında akademik kadronun K/E oranının ilerisinde olduğu, sadece yönetim kurulu üyeliklerinde kadınlar aleyhine ciddi bir eşitsizlik olduğu tespit edilmiştir. Fakültelerde kadın akademisyenlerin erkek akademisyenlere oranı yüzde 72'dir; 3 kadın, 4 erkek dekan görev yapmaktadır. Kadın dekanların erkek dekanlara oranı yüzde 75'dir ve fakültelerin akademik kadrosunun K/E oranını karşılamaktadır. Kurul bilgilerine ulaşılabilen fakülte kurullarında toplam 10 kadın ve 12 erkek temsilci yer alırken, kadınların erkeklere oranı %83'e ulaşmaktadır. Yine kurul bilgilerine ulaşılabilen Yönetim Kurullarında yer alan 10 kadın öğretim üyesine karşılık 18 erkek öğretim üyesi bulunmakta ve kadınların erkeklere oranı yüzde 56'da kalmaktadır. Bölüm başkanlarına baktığımız zaman, bilgilerine ulaşılabilen bölümlerde, 8 kadın bölüm başkanına karşılık 7 erkek bölüm başkanı görev yapmaktadır ve kadınların erkeklere oranı yüzde 114'tür. Üniversitede Anabilim Dalı başkanı düzeyinde görevler tespit edilememiştir. Bu yönetim pozisyonlarındaki kadın ve erkek üyelerle ilgili tüm birimlerin verisine ulaşamadığı için burada yapılan tespit ulaşılabilen veri ile sınırlıdır. Özellikle yönetim kurullarında kadın ve erkek sayıları arasındaki makasın (%56) önemli bir sebebinin kadın doçent ve profesör sayısının nispi düşüklüğü olduğu açıktır ve zaman içinde bu makas kapandıkça yönetici pozisyonlarındaki sayısal eşitsizliğin de kapanması ümit edilmektedir.

7.2. Akademik birimlerden web üzerinden bilgisine ulaşılabilen birimlerde toplam 8 kadın idari personel ve 1 erkek idari personelle idari personel sayısında kadınlar lehine büyük bir ağırlık tespit edilmiştir. (Not: Rektörlük tarafından sağlanan bilgilerde üniversitede çalışan toplam 180 idari ve hizmetli personelin 95'inin kadın, 85'inin erkek olduğu belirtilmiştir. Bu kadrolardaki E/K oranı yüzde 89 ile kadınların sayısal üstünlüğünü göstermektedir. Ancak yönetici konumundaki idari personelin 10'unun kadın 19'unun erkek olduğu bildirilmiştir ki K/E oranı % 53'tür. Kadın çalışan sayısının yönetimde düşük temsil edildiği anlaşılmaktadır).

7.3. YO ve MYO'lara bakıldığında tablo akademik kadroda erkekler aleyhine sayısal eşitsizlik söz konusudur. Yüksekokullarda toplamda 72 kadın ve 55 erkek akademisyen görev yapmaktadır. Kadın akademisyenlerin erkek akademisyenlere oranı yüzde 130'dur. Kadın akademisyenlerin oldukça yüksek bu sayısal oranına rağmen kadınlar akademik yönetici pozisyonlarında çok az temsil edilmektedir. Yüksekokullarda 5 erkek müdüre karşılık hiç kadın yüksekokul müdürü bulunmamaktadır. Yüksekokul yönetim kurulları ve yüksekokul kurullarıyla ilgili veriye ulaşılamamıştır. YO ve MYO'larda verisine ulaşılabilen kadın bölüm başkanı sayısı 1, erkek bölüm başkanı sayısı ise 4'dür (K/E %25) (Not: Rektörlük tarafından sağlanan bilgilerde üniversitede toplam akademik yöneticiler içinde 14 kadın 29 erkek bildirilmiştir ki K/E oranı % 48'dir. Kadın akademisyenlerin yönetimde eşitsiz temsili söz konusudur.)

7.4.Fakülteleri detaylı olarak incelediğimizde, toplam kadın ve erkek akademisyen sayılarının eşit olduğu Turizm ve Dış Hekimliği Fakültelerinin yanında Mühendislik, Hukuk ve İİBF Fakülteleri gibi kadın akademisyen sayılarının erkeklerin oldukça gerisinde kaldığı üç fakülte ile Güzel Sanatlar ve Sağlık Bilimleri Fakülteleri gibi kadın akademisyen sayısının erkeklerin oldukça üstünde yer aldığı iki fakülte bulunduğu, fakültelere göre kadın / erkek akademisyen oranlarının farklılaştığı tespit edilmiştir.

7.5.YO ve MYO'lar incelendiğinde bu okullarda hiç profesör ve doçent akademisyen bulunmadığı, sadece tek bir Dr. öğretim üyesi bulunduğu, tüm kadronun öğretim görevlilerinden oluştuğu görülmektedir. Bu kadroda toplam 72 kadın, 55 erkek çalışan bulunmaktadır. Kadınların bu sayısal üstünlüğüne rağmen müdürlük kadrosunda hiç kadın bulunmaması, bölüm başkanlıklarında da çok düşük düzeyde temsil edilmesi dikkat çekicidir.

Raporun Bulguları: İkinci Bölüm (Rektörlük Bilgileri)

Uygulama Yöntemi: Web sayfası üzerinden tespit edebildiğimiz bilgiler haricinde kalan bazı bilgiler için Bilgi Edinme Yasası çerçevesinde Antalya Bilim Üniversitesi Rektörlüğü'ne bir bilgi talebi listesi iletilmiş, Üniversite bünyesindeki birimlerin yanıt olarak temin ettiği veriler derlenerek toplumsal cinsiyet eşitliğinin Antalya Bilim Üniversitesi bünyesindeki göstergelerine ilişkin tespitler ve öneriler yapılmıştır.

Bilgi Talebi Listesine göre yanıtlar: İhtiyaç duyulan verileri sağlamak üzere Antalya Bilim Üniversitesi Rektörlüğüne bir yazı ile 18 adet sorunun olduğu bir bilgi talebi listesi iletilmiştir. Bilgi talebi listesine göre yöneltilen sorular ve alınan yanıtlar aşağıda verilmiştir:

1-Antalya Bilim Üniversitesi'nin bir Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (TCE) Politikası ve/veya Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eylem Planı mevcut mudur? Mevcut ise kaç yıldır yürürlüktedir?

Bu soruya yanıt verilmemiştir. Web sayfasında da herhangi bir dosya bulunmaması da dikkate alınarak üniversitede bir TCE Politikası ve Eylem Planı olmadığı kabul edilmiştir.

2-Antalya Bilim Üniversitesi'nin bir Cinsel Taciz Politika Belgesi mevcut mudur? Mevcut ise kaç yıldır yürürlüktedir?

Bu soruya yanıt verilmemiştir. Web sayfasında da herhangi bir dosya bulunmaması da dikkate alınarak üniversitede bir Cinsel Taciz Politika Belgesi olmadığı kabul edilmiştir.

3-Antalya Bilim Üniversitesi'nde taciz şikayetlerini ele alacak bir birim mevcut mudur? Mevcut ise kaç yıldır yürürlüktedir ve nasıl konumlandırılmıştır? Kaç başvuru alınmış ve kaç başvuru sonuçlandırılmıştır?

Adı geçen birimin mevcut olmadığı, ancak taciz şikayetleri disiplin amirliğine ya da rektörlüğe iletilildiğinde Hukuk Müşavirliğinin desteğiyle gerekli yasal sürecin işletildiği belirtilmiştir. Taciz durumlarında disiplin cezası verilmekte, ayrıca konu adli makamlara da intikal edebilmekte, adli süreç işlemektedir. Verilen yanıtta, taciz iddiasının diğer suçlardan ayrı özel bir yönü olmadığı düşünüldüğü için (söz gelimi darp iddiası) salt bu hususa ilişkin bir birim kurulmasının gerekli görülmediği değerlendirilmiştir.

4-Antalya Bilim Üniversitesi'nde geçtiğimiz son 3 yılda (2018 Ocak-2021 Ocak) kadın erkek eşitliği ve kadına yönelik şiddetle ilgili kaç etkinlik düzenlenmiştir? Etkinlik sayısı, türü ve erişilen katılımcı sayıları hakkında bilgi verir misiniz?

09.03.2020 tarihinde konferans salonunda Hukuk ve Ombudsmanlık Topluluğu tarafından "Denge Kadının Elinde" ana temasıyla bir konferans düzenlenmiştir. Konuşmacı adları belirtilmiş, konu

başlıkları belirtilmemiştir. Katılımcı sayısı hakkında bilgi yoktur. Üç yıl boyunca gerçekleştirilen tek bir etkinliğin TCE farkındalığı yaratmak açısından yeterli olmadığı açıktır. Pandemi koşulları nedeniyle etkinlik düzenleme fırsatlarının kısıtlı olduğu dikkate alındığında ilerleyen zamanda bu konudaki etkinliklerin arttırılabileceği düşünülmektedir.

5-Antalya Bilim Üniversitesi'nde akademik ve idari rektörlük birimlerinde çalışan toplam idari/hizmetli personelin kadın ve erkek sayıları hakkında bilgi verir misiniz?

Antalya Bilim Üniversitesi'nde akademik Pesonel Sayısı 173 kadın, 182 erkek olmak üzere toplam 355'tir. Kadın akademik personelin erkeklere oranı yüzde 95'tir ki toplam akademik personel açısından nispi eşitlik olduğu söylenebilir. İdari ve hizmetli personel sayısı 95 kadın, 85 erkek olmak üzere toplam 180'dir. Bu kadrolardaki E/K oranı yüzde 89 ile kadınların sayısal üstünlüğünü göstermektedir.

6-Antalya Bilim Üniversitesi'nde akademik ve idari tüm rektörlük birimlerinde çalışan idari yönetici personelin kadın ve erkek sayıları hakkında bilgi verir misiniz?

Antalya Bilim Üniversitesinde 14'ü kadın 29'u erkek toplam 43 akademik birim yöneticisi vardır. Bu grupta K/E oranı sadece yüzde 48'dir. Bu düşük oran muhtemelen kıdemli akademik kadrolarda (profesör ve doçent) erkeklerin nispi sayısal üstünlüğünden kaynaklanmaktadır ve alt akademik kadrolardaki sayıların akademik yöneticiliklere yansımaları için zamana ihtiyaç vardır. Ancak bu eşitsizliğin nedenleri araştırılmalı ve kıdemli kadın personel eksikliğinden kaynaklanmayan nedenlerin giderilmesi yoluna gidilmelidir.

Üniversitede idari birim yöneticilerinin toplamı 29 kişidir. Bu sayının 10'u kadın 19'u erkektir. Burada da K/E oranı yüzde 53'tür. İdari personel sayısında kadın ve erkek oranları arasında kadın personel lehinde bir fark varken, idari birim yöneticileri sayısındaki bu yüksek eşitsizlik dikkat çekicidir. Bu oranın üniversite yönetimince TCE açısından önemli bir gösterge olarak ele alınması tavsiye edilmektedir.

7- Son üç yıl içinde (2018 Ocak- 2021 Ocak) Antalya Bilim Üniversitesi'nde BAP projeleri desteklerinden yararlanan akademik personelden birinci ismin kadın ve erkek sayıları hakkında bilgi verir misiniz?

Antalya Bilim Üniversitesinden bu sorunun yanıtı verilmemiştir. Bu birimin desteklerinden yararlanan kadın ve erkek akademisyenlerin oranı tespit edilememiştir.

8- Son üç yıl içinde (2018 Ocak- 2021 Ocak) Antalya Bilim Üniversitesi'nde yayın teşviklerinden yararlanan öğretim elemanlarının kadın ve erkek sayıları hakkında bilgi verir misiniz?

Ocak 2018 - Ocak 2021 tarihleri arasında üç yılın toplamında yayın teşviklerinden yararlanan kadın öğretim elemanı sayısı 113, erkek öğretim eleman sayısı 305'tir (K/E oranı %37). Bu üç yıl için yayın teşviklerinden yararlanan öğretim eleman sayısı kadın ve erkek öğretim elemanlarının hepsinde artmakla birlikte kadın öğretim elemanlarının sayısının erkek öğretim elemanlarının sayısının oldukça gerisinde kalmış olması nedenleri açısından incelenmeye ve iyileştirilmeye açık bir durumdur.

9- 2020-2021 akademik yılında Antalya Bilim Üniversitesi'nin çeşitli birimlerinde kayıtlı öğrencilerin birimlere göre kadın ve erkek sayıları hakkında bilgi verir misiniz?

Toplam öğrenci sayısı 4665 olan Antalya Bilim Üniversitesi'nde kadın öğrenci sayısı 2332, erkek öğrenci sayısı ise 2333'tür ve tam bir K/E eşitliği sergilemektedir. Ancak, akademik birimlere dağılımlara bakıldığında, kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden sayıca daha fazla olduğu akademik birimlerin kadınlar için toplumsal cinsiyet rollerine daha uygun görülen mesleki alanlarda olduğu dikkat çekmektedir.

10- Son üç yıl içinde (2018 Ocak- 2021 Ocak) Antalya Bilim Üniversitesi kaynaklarından verilen çeşitli nitelikte karşılıklı (yarı zamanlı çalışma) veya karşılıksız öğrenci burslarının kadın ve erkek sayıları hakkında bilgi verir misiniz?

Bu soruya üniversite yönetimince yanıt verilmemiştir. Üniversitede karşılıklı ya da karşılıksız burs alan kadın ve erkek öğrenci sayılarını karşılaştıma imkanı olmamıştır.

11- Antalya Bilim Üniversitesi'nin yerleşkesinde ve ilçelerdeki yerleşkelerde öğrencilerin yararlandığı yurt kapasitelerinin yeterliliğini yansıtmak üzere K/E öğrenci kapasiteleri hakkında bilgi verir misiniz?

Üniversitenin Döşemealtı Yerleşkesinde erkek öğrenciler için yurt yoktur, 156 kişi kapasiteli kadın öğrenci yurdu vardır. Bu konuda kadın öğrencilere pozitif ayrımcılık yapılmış olması dikkate değer bulunmuştur.

12-Antalya Bilim Üniversitesi'nin yerleşkesinde ve ilçelerdeki yerleşkelerde fiziksel şartların kadın öğrenciler açısından uygunluğu, kadın dostu kampüs şartları, yol aydınlatmaları, toplu taşıma ve durakların güvenliği, yurtlar ve eğitim birimleri arasında güvenli ulaşım şartlarını iyileştirmek konusunda son üç yıl içinde (2018 Ocak- 2021 Ocak) ne gibi çalışmalar yapılmıştır?

Antalya Bilim Üniversitesi'nin kadın öğrenciler açısından en önemli avantajının kadın öğrenci yurdunun (Kız Yurdu olarak adlandırılıyor) yerleşke içinde olması olduğu, kadın dostu kampüs şartlarına göre (şartlar açıklanmamış) güvenlik ve kamera kayıtlarıyla 7/24 izlendiği ve son üç yıl içinde aydınlatma çalışmalarının yapıldığı belirtilmiştir. Kadın dostu yerleşke şartlarının kadın

öğrencilerin bakış açısından araştırılması ve ihtiyaçlar doğrultusunda iyileştirmeler yapılması tavsiye edilebilir.

13- Antalya Bilim Üniversitesi'nin yerleşkesinde ve ilçelerdeki yerleşkelerde personelin yararlanabileceği, okul öncesi çocuklara yönelik kreş, anaokulu, etüt merkezi vb imkanlar var mıdır? Kapasite yeterli midir?

Üniversite yönetimi, yerleşkede bu tip tesislerin bulunmadığını bildirmiştir. Çocuğu bulunan kadın personel açısından toplumsal cinsiyet rollerinin yerine getirilmesinde önemli bir destek olabilecek bu tesislerin yerleşkede bulunmaması, yerleşkenin kent merkezinden de oldukça uzakta olması nedeniyle kadın personel açısından önemli bir dezavantaj yaratıyor olabilir. Bu eksiklerin üniversite yönetimi tarafından değerlendirilmesi yerinde olacaktır.

14- Antalya Bilim Üniversitesi'nde öğrencilere ve personele yönelik mediko-sosyal hizmetlerinde tacize yönelik uzmanlaşmış psikolojik rehberlik ve destek hizmeti var mıdır? Kaç yıldır yürürlüktedir?

Üniversitenin Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Uygulama ve Araştırma Merkezi 01-11-2016 tarihinde bir birim olarak kurulmuştur. Bünyesinde görev yapan personel alanlarında uzman kişilerden oluşmaktadır. Kadına yönelik fiziksel, duygusal-psikolojik, sözel, cinsel, ekonomik şiddet biçimleri karşısında danışanlara destek vermekte, gerektiğinde danışanın rızası ile birlikte danışanı ilgili kurumlara da yönlendirmektedir. Ayrıca bu merkez Antalya İli Aksu Kaymakamlığı'na başvuruda bulunan şiddete maruz kalan kadınlara veya psikolojik danışma desteği duyan bireylere de ücretsiz danışma hizmeti vermektedir.

15-Antalya Bilim Üniversitesi'nde TCE duyarlı bütçeleme uygulanmakta mıdır? Birimlerin yatırım bütçeleri hazırlanırken kadın personelin ve kadın öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınır mı?

Üniversite yönetimince kadın personel ve öğrencilerin hayatlarını kolaylaştıracak her türlü imkan için gerekli bütçe tahsislerinin yapıldığı ve gerekli faaliyetlerin yerine getirildiği belirtilmekle birlikte, sağlanan bilgilerden "Kız Öğrenci Yurdu" dışında bu konuda yeterli farkındalığın oluştuğuna karar verebileceğimiz önemli bir veriye rastlanmamıştır.

16-Antalya Bilim Üniversitesi'nde hangi bölümlerde veya programlarda TCE içerikli ders vardır? Bu dersler seçmeli mi zorunlu mudur? Son üç yıl içinde (2018 Ocak- 2021 Ocak) bu dersleri alan ortalama kaç öğrenci olmuştur?

Hukuk Fakültesinde Sosyal Psikoloji ve Psikoloji dersleri içerisinde toplumsal cinsiyet eşitliği, eşitlik ilkesi ve ayrımcılık ekseninde cinsiyet ve toplumsal cinsiyete ilişkin temel konular ve güncel sorunlar kuramsal açıdan verildiği belirtilmiştir. Ayrıca Adalet Meslek Yüksek Okulunda Davranış Bilimleri dersi içerisinde TCE konusu anlatılmaktadır.

Siyaset Bilimi müfredatında Alan Seçmeli ders havuzunda “Gender and Politics” (Toplumsal Cinsiyet ve Siyaset) dersi bu kapsama girmektedir. Son Bahar döneminde ilk defa açılan açılan bu dersin kontenjanı dolmuş, hatta istekli bir öğrenci de kota aşılarak (20+1) derse kabul edilmiştir. Bu bilgilere dayanarak Üniversite’de TCE’nin yalnızca Hukuk Fakültesi ve Adalet Meslek Yüksek okulunda belli dersler içerisinde işlenen bir konu olarak ele alındığı, bu yıl açılan Toplumsal Cinsiyet ve Siyaset adlı seçmeli dersin dışında öğrencilere bu konuda derinlemesine bilgi sunan bir ders bulunmadığı, toplam öğrenci sayısı ile karşılaştırıldığında bu derslerin kontenjanının çok düşük kaldığı anlaşılmıştır.

17-Antalya Bilim Üniversitesi’nde son üç yıl içinde (2018 Ocak- 2021 Ocak) akademik ve idari personele yönelik TCE farkındalığı eğitimleri yapılmış mıdır? Yapıldıysa kaç kez, kaç katılımcı ile ve ne süreyle?

Üniversitede idari ve akademik personele yönelik eğitimler yalnızca Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından gerçekleştirilen seminerler ve grup programları içerisinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği konusuna değinme şeklinde olmuş, sporda kadın olmak, romantik ilişkilerde kadın erkek rolleri, cinsiyet rollerinin romantik ilişkilere yansımaları ve etkisi, duyguların ifade edilmesinde ve düzenlenmesinde cinsiyet farklılıkları, cinsiyet farklılıklarının duygusal paylaşım boyutunda kendisini göstermesi konuları ile ilgili farkındalık kazandırılmaya çalışıldığı belirtilmiştir. Merkez tarafından Antalya Bilim Üniversitesi akademik ve idari personeline yönelik gerçekleştirilen “Aile İçi İletişim” konulu eğitim programında, aile içi iletişimde cinsiyet rolleri, cinsiyet rollerinin oluşumunda anne ve baba tutumu, sağlıklı aile içi iletişim ve cinsiyet eşitliği konularının ele alındığı ifade edilmiştir. Bu seminerlerle kaç kişiye ulaşılabildiği konusunda bir bilgi olmadığı gibi, bu programların doğrudan TCE konusunu ele almaktansa kadın erkek ilişkisi, aile içi iletişimi konularına değindiği sonucu çıkarılmıştır.

18-Antalya Bilim Üniversitesi’nde TCE farkındalığı amaçlayan bir öğrenci topluluğu mevcut mudur? Mevcut ise kaç yıldır?

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Topluluğu vardır. Kaç yıldır var olduğu belirtilmemiştir.

SONUÇ

Yukarıda iki bölüm halinde sunulan bulgulara göre Antalya Bilim Üniversitesi’nin mevcut TCE plan, politika ve uygulamaları değerlendirildiğinde aşağıdaki tespitler ve öneriler dikkate değer bulunmuştur:

- 1- Antalya Bilim Üniversitesi’nin yetkili kurullarda kabul edilmiş ve web sayfasında ilan edilmiş bir TCE Politikası, TCE Eylem Planı, bir Taciz Politikası Belgesi ve taciz şikayetlerini ele alacak bir

birimi bulunmadığı tespit edilmiştir. Aşağıdaki maddelerde işaret edilecek kadın/erkek eşitsizliklerini kararlı adımlarla giderebilmek için ülkemizdeki ve dünyadaki çeşitli üniversitelerin bu alandaki çalışmalarına benzer şekilde bu politika kararlarının alınması ve üniversite bileşenlerinin farkındalığını geliştirecek şekilde kamuya ilan edilmesi yararlı olacaktır.

- 2- Antalya Bilim Üniversitesi'nin kadın çalışmaları ve toplumsal cinsiyet konusunda uzmanlaşmış bir araştırma ve uygulama merkezi yoktur. Ayrıca akademik ve idari birimlere şimdiye kadar doğrudan doğruya TCE farkındalığını hedefleyen eğitimler yapılmadığı da anlaşılmaktadır. Bu eğitimler konusunda ve üniversitenin TCE farkındalığının iyileştirilmesi ile ilgili çalışmalarda katkı vermek üzere böyle bir merkezin kurulması ve desteklenmesi konusunun dikkate alınması önerimizdir.
2. Akademik personel sayılarında kadın erkek (K/E) oranları, toplam akademik personelde yüzde 95 iken, araştırma görevlisi kadrolarında kadın sayısında nispi düşüklük (K/E % 76), öğretim görevlisi kadrosunda kadınların sayısal üstünlüğü (E/K%49) ve doktor öğretim görevlisi kadrolarında eşitliğe yakın bir oran (K/E %90) tespit edilmiştir. Ancak bu oranlar doçentlik kadrolarında yüzde 41'e, profesörlük kadrolarında yüzde 20'ye düşmektedir. Dr. Öğretim üyesi kadrosunda tespit edilen nispi eşitliğin normal olarak beş ila on yıl içinde doçentlik ve profesörlük basamaklarına yansması beklenmelidir. Zaman içinde bu makas daralmazsa kadınlar aleyhine işleyen sistematik bir dezavantajdan söz etmek gerekecektir. Kadın akademisyenlerin yükselmesini yavaşlatan sistemsel etkenler olmadığından emin olmak için karşı karşıya oldukları toplumsal zorlukların araştırılması yararlı olabilir.
3. Akademik yöneticilik kadrolarındaki K/E oranları ise daha karışık bir eşitlik tablosu sergilemektedir. Bu oran dekanlarda yüzde 75, verisine ulaşılabilen fakülte kurulu üyeliklerinde yüzde 83, yönetim kurulu üyeliklerinde yüzde 56, bölüm başkanlıklarında yüzde 114, yüksekokul müdürlerinde 0, yüksekokul bölüm başkanlıklarında yüzde 25'dir. Fakülte akademik kadrosunun K/E oranı %72 olduğu için dekanlık ve fakülte kurulu üyeliklerinin K/E oranı uyumludur, bölüm başkanlıklarında kadınların sayısal üstünlüğü söz konusudur, ancak yönetim kurulu üyeleliklerinde kadınlar aleyhine görülen eşitsizliğin Dr. öğretim üyeleri kıdem aldıkça kapanabileceği düşünülmektedir.
4. Yüksekokullarda çoğunluğu kadın olan öğretim kadrosunda yüksekokul müdürlüğü seviyesinde bu derece eşitsizliğin ortaya çıkması (hiç bir kadın müdür yoktur) nedenleri açısından incelenmesi ve düzeltilmesi gereken bir duruma işaret etmektedir. Üniversite yönetimince geliştirilecek TCE politikalarıyla bu eşitsizliği gidermek konusunda hızlıca yol alınabilir.
5. İdari ve hizmetli personel sayıları ile ilgili bilgi Rektörlük tarafından toplam kadın ve erkek çalışan sayısı olarak verilmiş, toplam personel sayısında kadınların nispi üstünlüğü (E/K %89) görülse de, yönetici pozisyonlardakilerin K/E oranı % 53 olarak tespit edilmiştir. İdari personel sayısında kadın ve erkek oranları arasında kadın personel lehinde bir fark varken, idari birim yöneticileri sayısındaki kadınlar aleyhine bu yüksek eşitsizlik dikkat çekicidir.

6. Üniversite rektörlüğünden Bilimsel Araştırma projeleri (BAP) ile ilgili son üç yılda BAP desteğinden yararlanan yürütücü akademisyenlerin K/E oranı hakkında bir bilgi verilmemiştir. Bu oranın da TCE ile ilgili önemli bir gösterge olarak ele alınması gereği hatırlanmalıdır.
7. Ocak 2018 - Ocak 2021 tarihleri arasında üç yılın toplamında yayın teşviklerinden yararlanan kadın öğretim elemanı sayısı 113, erkek öğretim elemanı sayısı 305'tir (K/E oranı %37). Bu üç yıl için yayın teşviklerinden yararlanan öğretim eleman sayısı kadın ve erkek öğretim elemanlarının hepsinde artmakla birlikte kadın öğretim elemanlarının sayısının erkek öğretim elemanlarının sayısının neredeyse üçte bir oranında gerisinde kalmış olması nedenleri açısından incelenmeye ve iyileştirilmeye açık bir durumdur. Bu eşitsizliğin nedenleri araştırılmalı ve mümkün olan sistemsel iyileştirmeler planlanmalıdır.
8. Toplam öğrenci sayısı 4665 olan Antalya Bilim Üniversitesi'nde kadın öğrenci sayısı 2332, erkek öğrenci sayısı ise 2333'tür ve tam bir K/E eşitliği sergilemektedir. Ancak, akademik birimlere dağılımlara bakıldığında, kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden sayıca daha fazla olduğu akademik birimlerin kadınları toplumsal cinsiyet rollerine daha uygun görülen mesleki alanlarda olduğu dikkat çekmektedir. Kadınların sayısal olarak geri kaldığı alanlara daha fazla kadın öğrenci çekmek için üniversitenin stratejiler geliştirmesi yararlı olabilir.
9. Antalya Bilim Üniversitesi kaynaklarından verilen çeşitli nitelikte karşılıklı (yarı zamanlı çalışma) veya karşılıksız öğrenci burslarının ile ilgili soruya üniversite yönetimince yanıt verilmediği için üniversitede karşılıklı ya da karşılıksız burs sağlanan kadın ve erkek öğrenci sayılarını karşılaştıma imkanı olmamıştır. Bu oranın da TCE açısından önemli bir gösterge olduğu dikkate alınmalıdır.
10. Antalya Bilim Üniversitesi'nin yerleşkesinde fiziksel şartların kadın öğrenciler açısından uygunluğu, kadın dostu kampüs şartları, yol aydınlatmaları, toplu taşıma ve durakların güvenliği, yurtlar ve eğitim birimleri arasında güvenli ulaşım şartlarını iyileştirmek konusunda son üç yıl içinde (2018 Ocak- 2021 Ocak) ne gibi çalışmalar yapıldığına ilişkin soruya, Antalya Bilim Üniversitesi'nin kadın öğrenciler açısından en önemli avantajının kadın öğrenci yurdunun (Kız Yurdu olarak adlandırılıyor) yerleşke içinde olması olduğu, kadın dostu kampüs şartlarına göre (şartlar açıklanmamış) güvenlik ve kamera kayıtlarıyla 7/24 izlendiği ve son üç yıl içinde aydınlatma çalışmalarının yapıldığı belirtilmiştir. Kadın dostu yerleşke şartlarının kadın öğrencilerin bakış açısından araştırılması ve ihtiyaçlar doğrultusunda iyileştirmeler yapılması tavsiye edilebilir.
11. Antalya Bilim Üniversitesi'nin yerleşkesinde personelin yararlanabileceği, okul öncesi çocuklara yönelik kreş, anaokulu, etüt merkezi vb imkanların bulunmadığı anlaşılmıştır. Çocuğu bulunan kadın personel açısından toplumsal cinsiyet rollerinin yerine getirilmesinde önemli bir destek olabilecek bu tesislerin yerleşkede bulunmaması, yerleşkenin kent merkezinden de oldukça uzakta olması nedeniyle kadın personel açısından önemli bir dezavantaj yaratıyor olabilir. Bu eksiklerin üniversite yönetimi tarafından değerlendirilmesi yerinde olacaktır.

12. Üniversitenin 2016 yılında kurulan Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Uygulama ve Araştırma Merkezinde görev yapan uzman personelin kadına yönelik fiziksel, duygusal-psikolojik, sözel, cinsel, ekonomik şiddet konusunda danışanlara destek verdiği, gerektiğinde danışanın rızası ile ilgili kurumlara yönlendirme yaptığı anlaşılmıştır. Bu birimin tacize yönelik vakalarda başvurulara hızlıca yanıt verebileceği konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi tacize uğrayanların cesaretlendirilmesi anlamında yararlı olacaktır.
13. Üniversite yönetimince kadın personel ve öğrencilerin hayatlarını kolaylaştıracak her türlü imkan için gerekli bütçe tahsislerinin yapıldığı ve gerekli faaliyetlerin yerine getirildiği belirtilmekle birlikte, sağlanan bilgilerden “Kız Öğrenci Yurdu” dışında bu konuda yeterli farkındalığın oluştuğuna karar verebileceğimiz önemli bir veriye rastlanmamıştır.
14. Üniversitede idari ve akademik personele yönelik TCE farkındalık eğitimlerinin yalnızca Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından gerçekleştirilen “Aile İçi İletişim” konulu eğitim programında, aile içi iletişimde cinsiyet rolleri, cinsiyet rollerinin oluşumunda anne ve baba tutumu, sağlıklı aile içi iletişim ve cinsiyet eşitliği konularının ele alındığı ifade edilmiştir. Bu seminerlerle kaç kişiye ulaşılabildiği konusunda bir bilgi olmadığı gibi, bu programların doğrudan TCE konusunu ele almaktansa kadın erkek ilişkisi, aile içi iletişimi konularına değindiği sonucu çıkarılmıştır. Doğrudan doğruya TCE konusunda farkındalık geliştirmeyi hedefleyen eğitimlerin yaygınlaştırılması yararlı olacaktır.
15. Üniversite’de TCE’nin yalnızca Hukuk Fakültesi ve Adalet Meslek Yüksek okulunda belli dersler içerisinde işlenen bir konu olarak ele alındığı, bu yıl açılan Toplumsal Cinsiyet ve Siyaset adlı seçmeli dersin dışında öğrencilere bu konuda derinlemesine bilgi sunan bir ders bulunmadığı, toplam öğrenci sayısı ile karşılaştırıldığında bu derslerin kontenjanının çok düşük kaldığı anlaşılmıştır. Yükseköğrenim gören gençlerin toplumsal cinsiyete ilişkin kavramlar ve süreçler hakkında bilgi edinecekleri derslerin, fikir beyan edecekleri ortamların ve örnek alabilecekleri kurumsal açılımların ve atılan yenilikçi adımların önemi büyüktür. Bu doğrultuda TCE’ye kapsamlı yer veren derslerin yaygınlaştırılması önerilmektedir.
16. Üniversitede toplumsal cinsiyet farkındalığı amaçlayan bir öğrenci topluluğu bulunduğu bildirilmiş, ancak kaç yıldır faaliyette olduğu belirtilmemiştir. Öğrencilerin bu konuda bilgi ve farkındalığının geliştirilmesi açısından öğrenciler düzeyinde bu konuya sahip çıkılması çok önemlidir. Üniversite yönetiminin bu konuyu da önemli bir gösterge ve iyileştirme alanı olarak ele alması ve bu topluluğun etkinliklerinin kararlı biçimde desteklenmesi yararlı olacaktır.

Bu sonuç ve öneriler birlikte değerlendirildiğinde, Antalya Bilim Üniversitesi’nin TCE durumunu iyileştirmek konusunda kısa ve uzun vadede bütüncül bir politika içinde ele alabileceği bir çok konu olduğu ve bu alanda öncü üniversiteler arasında yer alma potansiyelinin bulunduğu ifade edilmelidir.